

Iniciativa Pro dítě 21

Mgr. Terezie Pemová, Národní institut pro děti a rodinu
9.6. 2022, Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, Praha

...proč jsem sociální pracovníce?

Znáte nějakou významnou (nebo alespoň známou)
sociální pracovníci nebo sociálního pracovníka?

?????

PhDr. Alice Masaryková (zakladatelka a předsedkyně Českého červeného kříže)

V roce **1919** – zakládá v ČR první Vyšší školu **sociální práce**

During the decade of the 1920s, Alice Masaryk was one of the best-known women in the world in the fields of sociology and **social welfare**. She was honored in 1928 by being chosen to preside over the First International Conference of Social Work, held in Paris. On this occasion, she reminded the assembled delegates that the responsibilities of national social welfare organizations were at least as important in an era of peace and stability as they had been in a time of war and chaos. She also pointed out the need for integrating both the organization and delivery systems of the world's varied public-health systems. In 1930, Masaryk received an additional honor when she became a member of the Executive Committee of the International Red Cross.

<https://www.encyclopedia.com/women/encyclopedias-almanacs-transcripts-and-maps/masaryk-alice-garrigue-1879-1966>

Znáte světově známou sociální pracovníci?
Sociálního pracovníka?

Laura Jane Addams (1860 – 1935)
zakladatelka profesionální sociální práce

Ruth Starks
Prezidentka Mezinárodní Federace sociálních pracovníků

?????

A teď se prosím rozhlédněte kolem sebe...

Děkuji!

Nyní už opět k tématu

(Skoro)zapomenutí hrdinové a hrdinky ochrany dětí

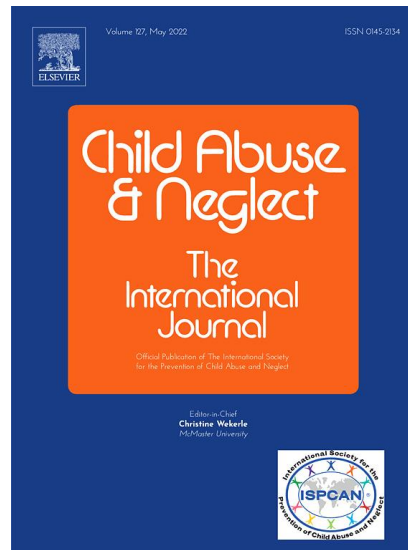
- Ambroise Tardieu (19. století, Francie, soudní lékař)
- Paul Caffey (1946, USA, radiolog)
- Elizabeth Elmer a Helen Boardman (1960 – 1962, Los Angeles, USA, *sociální pracovnice*)
- Do roku **1962!** nebyl v pediatrické/psychologické odborné literatuře publikován **JEDINÝ!** článek týkající se problematiky špatného zacházení s dětmi

A pak to začalo...

- Medicínské (pediatrické) téma
 - 1962 – Kempe (radiolog, Colorado, USA) definoval „syndrom bitého dítěte“
 - 1963 – Fontana (pediatr) definoval „syndrom týrání, zneužívání a zanedbávání dětí“
 - 1964 – zjištění, že v USA v důsledku špatného zacházení s dětmi umírá více dětí, než na onkologická onemocnění

...co bylo dál

- 1974 – sociálně právní ochrana dětí se stává součástí politiky veřejného zdraví

- 1977 – vzniká specializovaný časopis Child Abuse and Neglect Journal

Tohle znáte určitě i vy...

- 1989 – Úmluva o právech dítěte - „dětství“ je vnímáno jako sociální konstrukt a z ochrany dětí se stává celospolečenská a celosvětové téma

Nové tisíciletí – trauma jako celoživotní téma

Van der Kolk

- Joanna Gierak-Onoszko

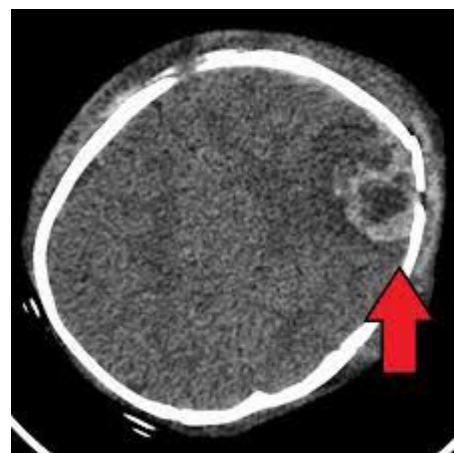
Gábor Maté

Trauma se propisuje do našeho těla, mysli,
prožívání, duše
Ovlivňuje jedince, rodiny, komunity, společnosti

Jaké dítě je ohrožené?

- Dítě, které neprospívá? Je zraněné? Nemocné?
- Dítě, které se chová divně?
- Dítě, které je svým chováním náročné pro pečující osoby (rodiče, učitele, atp.)?

Pokud vidíme toto

...Přišli jsme pozdě!

Jaké dítě je tedy ohrožené?

- Dítě, kterému se něco špatného v životě stalo/děje
- Dítě, o které není adekvátně pečováno
- Dítě, o které pečují nedostatečně kvalifikované pečující osoby (rodiče, učitelé, atp.)

Na co bychom se měli soustředit

Funguje tento model i u nás?

Stručná historie (posledních 23 let)

- Zákon o sociálně právní ochraně dětí (1999)
- Zákon o ústavní a ochranné výchově (2002)
- Zákon o sociálních službách (2006)
- Národní akční plán k transformaci a sjednocení systému péče o ohrožené děti (2009)

A jak jsme těch 15 let využili?

Kia Manaaki

Our belief is that in the right environment, with the right people surrounding and nurturing them, any child can and should flourish.

[Children's workers →](#)

[Caregivers →](#)

[Service providers →](#)

[Contact us →](#)

[Call us on 0508 326 459 →](#)

We are dedicated to supporting any child in New Zealand whose wellbeing is at significant risk of harm now, or in the future.

We also work with young people who may have offended, or are likely to offend.

Contact us

Anyone who is worried about a child or young person can make a report of concern to us or the Police. You can also contact us for enquiries about our services.

ON THIS PAGE

↓ Care and Protection Residences	↓ Children in care
↓ Making a report of concern	↓ Abuse in Care – Make a Claim
↓ General enquiries	↓ Schools
↓ Transitions Support Service	↓ Overseas
↓ Adoptions	↓ Personal information requests
↓ Caregivers	↓ Media
-

If you believe a child is in immediate danger, call:

POLICE ON 111

Care and Protection Residences

If you have any concerns regarding the issues raised at Te Oranga or any of our care and protection residences please call

[0508 326 459](tel:0508326459)

Making a report of concern

If you're worried about a child and want to make a referral or report of concern, call us on freephone:

[0508 326 459](tel:0508326459)

Systemový rozvoj a podpora nástrojů sociálně-právní ochrany dětí

Systemová podpora procesů transformace péče o ohrožené děti

Podpora systémových změn v oblasti služeb péče o ohrožené děti, mladé lidi a rodiny v České republice

umístěnými v ústavní
péči a rodiny
odebráním dítěte/děti
ohrožené

KA 02: Přehodnocení
situace dětí
ohrožené

KA 03: Syst

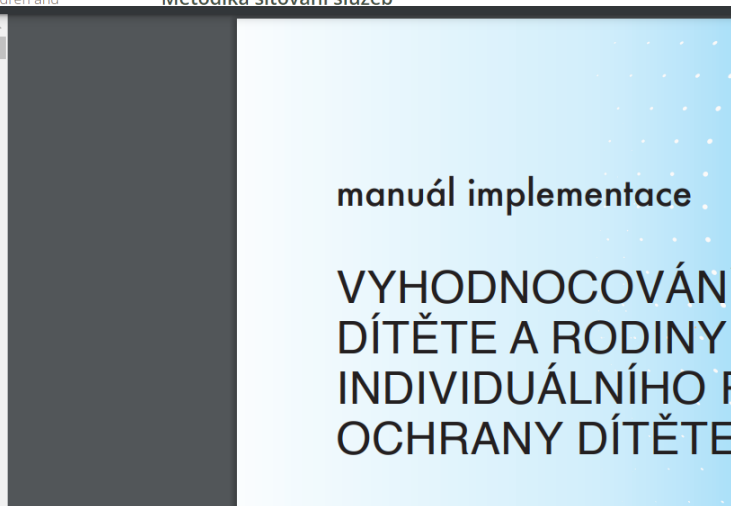
Cílem KA1 je zpracovat model sítě služeb specificky pro každý jednotlivý kraj (dále jen „Krajský model sítě služeb“) s důrazem na preventivní služby za účelem zajistit maximálnímu počtu dětí, pokud to umožňuje prioritní sledování zájmu dítěte, zachování rodičovské péče, a tím přispět ke snížení celkového počtu dětí umístěných v ústavní péči.

Výstup bude vycházet z podmínek konkrétního kraje, bude na něj reagovat a formulovat ideální nastavení dle územních podmínek.
Program CZ04: Ohrožené děti a mládež

Metodika typologie situací a služeb pro rodiny s dětmi

CZ04: Vulnerable children and

Metodika síťování služeb

Podílí se na

- Realizaci úkolů vyplývajících z přijatých vládních usnesení.
- Zadávání úkolů a vyhodnocení výsledků vědeckovýzkumné činnosti v oblasti působnosti.
- Spolupráci s:
 - poradními orgány vlády,
 - profesními sdruženími,
 - pedagogickými iniciativami,
 - nevládními neziskovými organizacemi v oblasti působnosti zabývajícími se výchovou a vzděláváním dětí a mládeže.
 - Osvětě a propagaci výchovné a vzdělávací činnosti v oblasti specifické primární prevence rizikového chování.
- Spolupráci s:
 - vyššími školami nebo fakultami pedagogického směru,
 - PŘO a OPŘO
 - jinými resorty.
 - Meziresortní spolupráci v dané oblasti.
 - Optimalizaci sítě školských zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy.

umístěnými v ústavní
péči a rodiny
odebráním dítěte/děti
ohrožené

KA 02: Přehodnocení
situace dětí v ústavní
péči

KA 03: Systematické
navštěvy ústavních
zařízení

KA 04: Evaluace

KA 05: Řízení a
administrace projektu

Cílem KA1 je zpracovat model sítě služeb specificky pro každý jednotlivý kraj (dále jen „Krajský model sítě služeb“) s důrazem na preventivní služby za účelem zajistit maximálnímu počtu dětí, pokud to umožňuje prioritní sledování zájmu dítěte, zachování rodičovské péče, a tím přispět ke snížení celkového počtu dětí umístěných v ústavní péči.

Výstup bude vycházet z podmínek konkrétního kraje, bude na něj reagovat a formulovat ideální nastavení dle územních podmínek. Bude obsahovat tyto dvě složky:

- jaká je doporučená kapacita a složení potřebných služeb;
- jak je možné služby nastavit/zavést s maximálním využitím stávajících zdrojů lokality.

Průběžné výstupy z tvorby „Krajského modelu sítě služeb“ budou komunikovány se zapojenými aktéry, a to konkrétně jako jedno z témat plánovaných kulatých stolů (v rámci projektu v KA3 "Systematické navštěvy ústavních zařízení" se uskuteční celkem 28 kulatých stolů na úrovni krajů).

Výstup KA1:

- Krajský model sítě služeb pro rodiny s dítětem/děti umístěnými v ústavní péči a rodiny odebráním dítěte/děti ohrožené.

AKTUALITY:

Dne 20.11.2019 proběhla konference na téma Možnosti práce s dětmi s poruchami (v) chování v ústavní výchově. Sborník příspěvků je k dispozici ke stažení zde:

[Sborník z konference 2019.pdf](#)

Zveřejněn PROGRAM KONFERENCE:

[Program konference 2019](#) (391,58 KB)

Pozvánka na 3. ročník konference

MOŽNOSTI PRÁCE S DĚTI S PORUCHAMI (V) CHOVÁNÍ V ÚSTAVNÍ VÝCHOVĚ

Dovolujeme si Vás pozvat na konferenci, která se zaměřuje především na oblast práce s dětmi v ústavní výchově a preventivně výchovné péči.

Kdy: 20. 11. 2019

Kde: Václavské náměstí 833/31, Praha 1

Zveme Vás na 3. ročník konference věnované otázkám souvisejícím s oblastí práce s dětmi v ústavní výchově a preventivně výchovné péči. V letošním ročníku bychom rádi akcentovali téma poruch (v) chování u dětí, jelikož jde o stále častěji zmiňovanou problematiku nejen v dané oblasti. V rámci konference budeme vybraná témata nahližet jak z perspektivy pedagogické, tak také zdravotnické.

Jednotlivé bloky konference budou zaměřeny na vybrané problémy. V úvodu bude ukotveno samotné téma konference. Následovat bude zdravotnický blok, jehož tématy bude např. otázka sebepoškození, postupy práce s agresivním dítětem z pohledu lékaře a také problematika užívání návykových látek u dětí. Jako další je připraven pedagogický blok, který nabídne možnosti práce s agresivními dětmi v oblasti ústavní a ochranné výchovy. Dalšími tématy bude např. sociální začleňování dětí s poruchami chování a trestné činy se zaměřením na možnosti a postupy pedagogických pracovníků. Poslední blok pak nabídne inspiraci z pedagogické praxe.

Budeme se na Vás těšit 20. 11. 2019. Konference je zdarma, počet účastníků je ale omezený. Zaregistrovat se můžete na [www.prevence-info.cz](#).

V případě dotazů se můžete obrátit na Lucii Mýškovou, vedoucí oddělení pro ústavní a ochrannou výchovu a prevenci rizikového chování v Následním dotazem nezveřejněném na [linka.msp@maso.cz](#)

[Ramcova_koncepc...pdf](#)

Zobrazit vše

Optimální model minimální sítě služeb pro děti a jejich rodiny na úrovni obce s rozšířenou působností (1,57 MB)

Dokument obsahuje popis optimálního modelu sítě na úrovni obce s rozšířenou působností (ORP). Jeho cílem je podpořit obce a jiné subjekty v aktivitách, které směřují k užší interdisciplinární spolupráci, zejména jednotlivým proklem je koordinování úřadů na např. výkoně postojů dětí. Vychází ze zkušeností lokálních týmů síťování, které získaly při styku s aktéry lokální sítě služeb. Jedná se tedy o manuál, jakým způsobem ověřovat o potřebách dětí a možnostech jejich naplnění. Zohledňována by přitom měla být specifika jednotlivých lokalit, jejich potřeby a kompetence aktérů služeb. Tento dokument vznikl v rámci projektu Průběžná sítě služeb pro děti a jejich rodiny, kde najdete ucelený soubor informací k tématu síťování. Dokument je jedním z výstupů projektu Ministerstva práce a sociálních věcí „Systémový rozvoj a podpora nástrojů sociálně-právní ochrany dětí“.

04.09.2019 | Název dokumentu: Optimální_model_minimalni_sit_služeb.pdf | Údajová stránka

Šablona Analýza místní sítě (1,92 MB)

Dokument byl vytvořen jako šablona pro zpracování Analýzy místní sítě služeb a návrhu její optimální podoby, kterou vyřadíte lokální síť služby a síť služeb ve svých obcích s rozšířenou působností. Dokument je zmiňuje v Příloze síťování služeb pro děti a jejich rodiny, konkrétně na str. 62. Převážně byla šablona vytvořena jako podklad pro práci lokálních sítí, může být upravená pro kolektiv, kdo se zajímá o síť služeb pro rodiny s dětmi - ať už nastavení

▶ CO JE OCHRANA PRÁV DĚTÍ?

▶ PROČ VLASTNĚ OCHRANA PRÁV DĚTÍ

▶ CO UPRAVUJE?

▶ KDO JI VYKONÁVÁ?

Proč vlastně ochrana práv dětí

Hlavní stránka > Ochrana práv dětí > Proč vlastně ochrana práv dětí

Děti a mládež se mnohem častěji než dospělí mohou dostat v důsledku své zranitelnosti do obtížné situace. Proto existuje systém sociálně-právní ochrany dětí, zahrnující opatrovnictví, poručenství, poskytování zvláštní ochrany dětem, které nejsou v péči svých rodičů, včetně systému náhradní rodinné výchovy, výchovně poradenskou činnost, hmotnou podporu nezaopatřených dětí a jejich rodičů a speciální ochranu dětí a mladistvých trestněprávními předpisy.

Příběh

Učitelka tělocviku na základní škole oznámila pracovníci sociálně právní ochrany nález podlitin na těle 10 leté Petry. Za přítomnosti policisty, třídní učitelky a kurátorky Petra ve sborovně školy spontánně vyprávěla o opakovaných fyzických trestech otcem za špatné známky a prohřešky ve škole. Výpovědi otce i matky se shodovaly. Oba rodiče preferovali tvrdou výchovu, která byla podle nich zárukou charakteru. Oba byli v mládí za své prohřešky fyzicky trestáni. Protože u Petry nepomáhaly domluvy, špatné známky zapírala, rodičům lhala, domnívali se, že toto její chování lze napravit pouze "řemenem". Otec byl za své jednání podmíněně odsouzen. Přijal nabídku spolupráce s dětským psychologem na nových formách a možnostech korekce Petřina chování.

*Možná vůbec
netušíte...*

...píše se rok 2022

...hurá, máme skvělý „transformovaný“ systém

- Péče o ohrožené děti je nadále rozdrobena mezi 5 rezortů (MPSV, MŠMT, MZ, MV, MS)
- Podílí se na ní bez jakékoliv skutečné koncepce státní správa, samospráva, neziskové organizace
- Neexistuje žádný jednotící úřad/instituce/osoba, která by koordinovala péči o ohrožené děti, nemáme registr ohrožených dětí (vlastně ani neevidujeme kolik se jich v systému nachází, neevidujeme počet vytvořených IPOD)
- **Deinstitucionalizace** se nekoná (za celých 15 let došlo k poklesu kapacity pobytových zařízení asi o 15 %), standardy kvality ústavních zařízení jsou nadále ve formě výnosu ministryně
- Preventivní práce s ohroženými dětmi a rodinami není moc vidět, dětí žijících mimo domov stále přibývá
- Pro hodnocení ohrožených dětí, chybí definování rizikových faktorů a je stále založeno na individuální zkušenosti a „intuici“

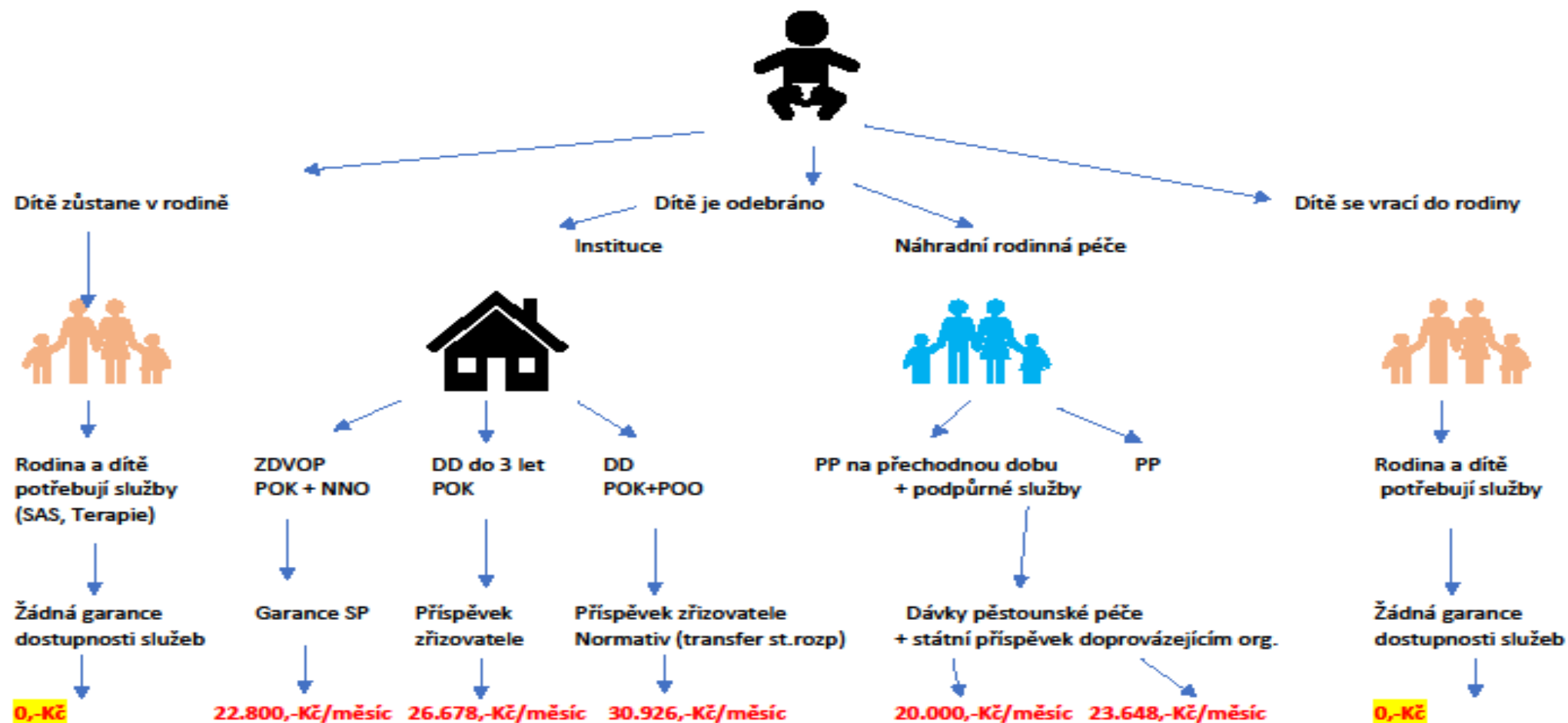
Především statistická data nás ale usvědčují v tom, že se v podstatě

Nezměnilo NIC!

Pár statistických dat

- V ČR je průměrně ročně evidováno cca **9.000 dětí**, u kterých je detekováno týrání zneužívání a zanedbávání
- V ČR je více jak **20.000 dětí** ročně evidováno v systému kurátorů péče o děti a mládež, nejčastěji z důvodu výchovných obtíží
- V ČR v průměru **30.000 dětí** nežije ve svých původních rodinách (o něco méně než 1/3 žije v institucionální péči
 - jedná se o více jak 15 dětí z tisíce (evropský standard je mezi 8-10 dětmi)
 - počet těchto dětí každoročně roste
- **Denně** je v ČR průměrně **7 dětí** odebráno z péče rodičů
 - Nejčastější důvody jsou **zanedbávání ze strany rodičů** a **výchovné problémy dětí**

Ohrožené dítě a jeho ochrana/podpora (modelová situace – zdravé dítě do 3 let)

Více k tématu dat

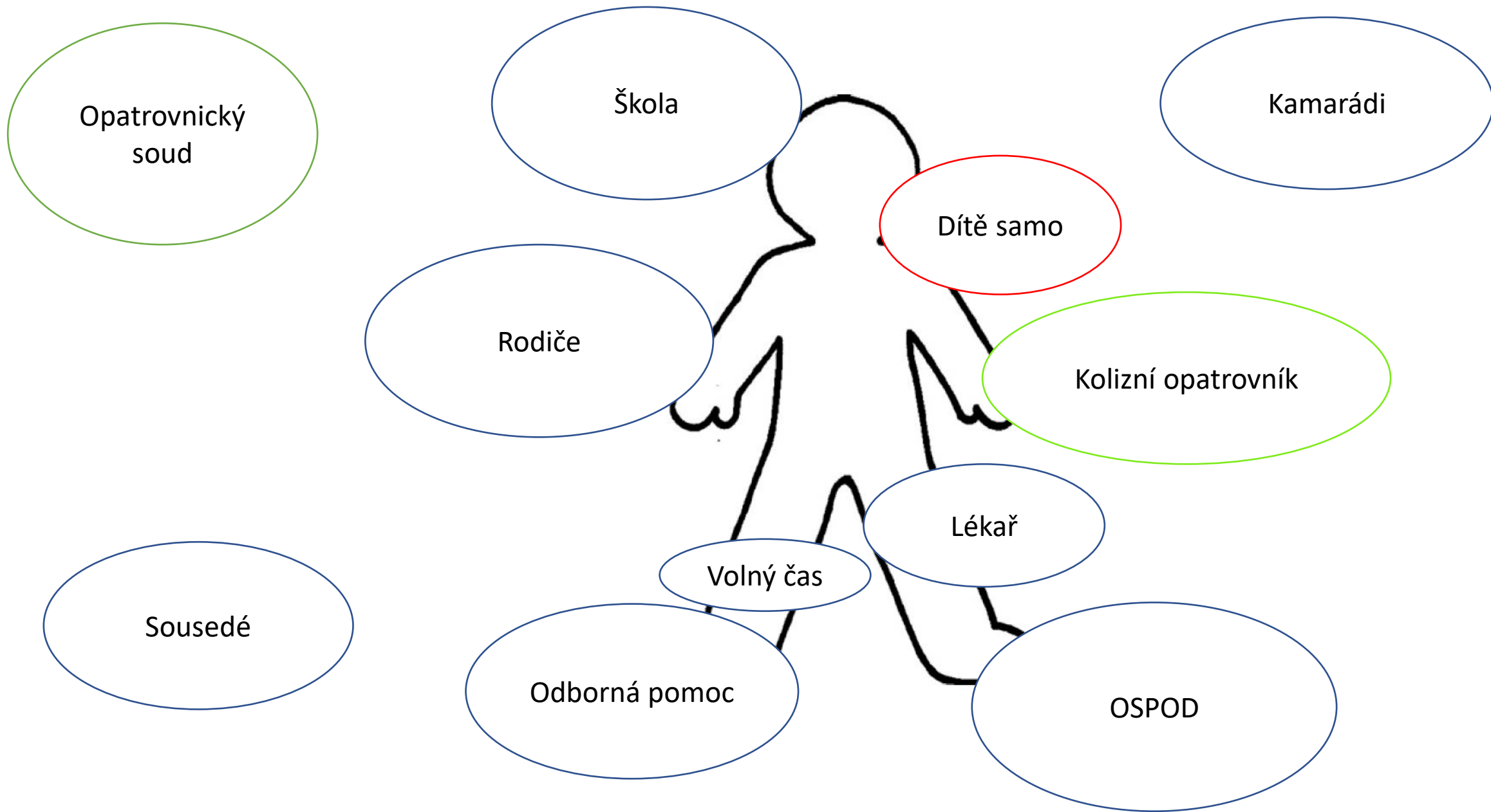

www.dataodetech.cz

Kde je chyba?

- Chybí nám právní rámec?
- Chybí nám hodnotový či expertní rámec?
- Chybí nám něco dalšího?

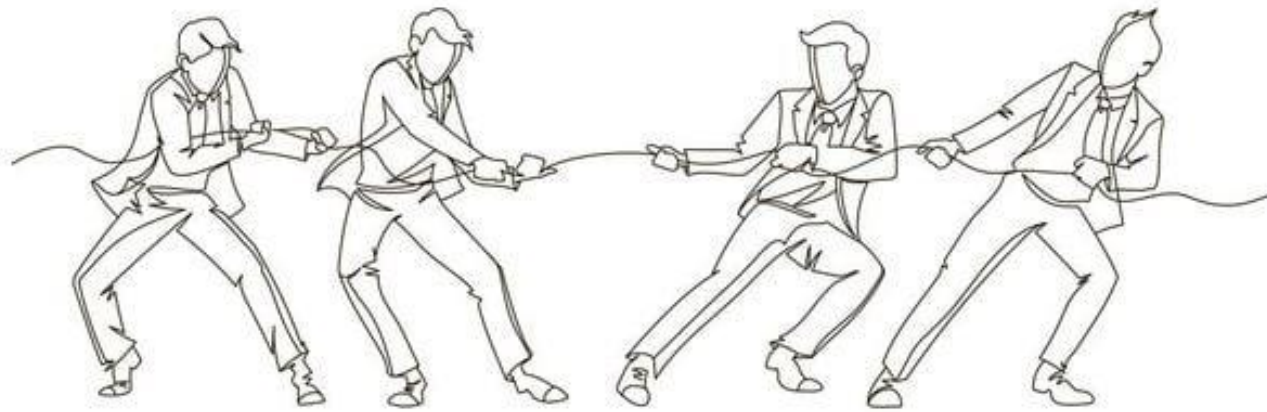
Aktuální rozhodovací rámec

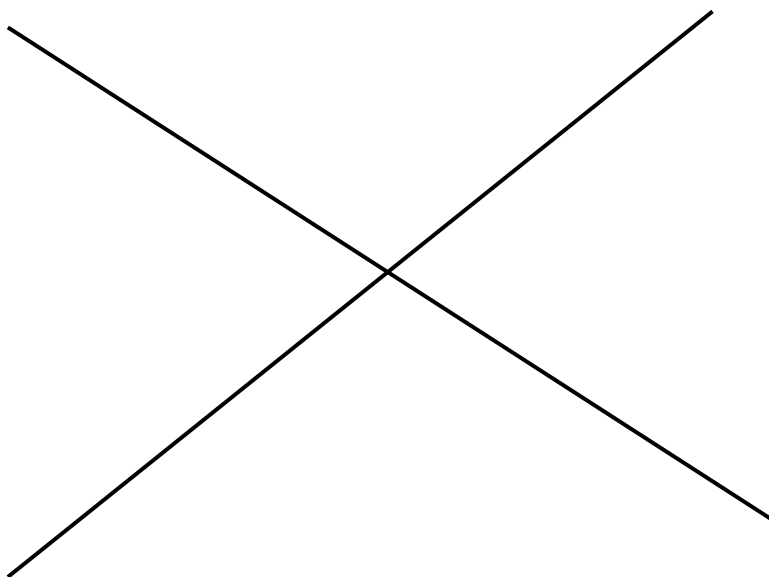

Každé rozhodování je ad hoc

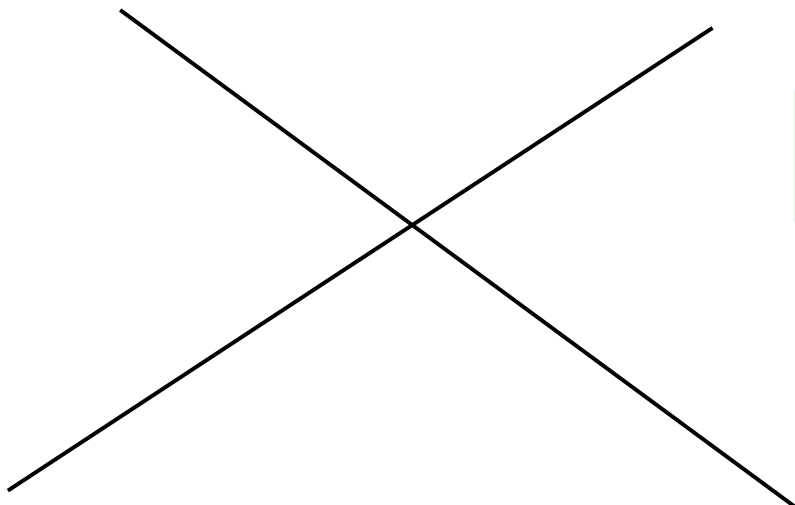
...proč dnes, proč takto, proč v této rodině

Zaměstnanec/kyně

Uživatel amfetaminu

Řidič/ka

Rodiče

Žádoucí versus nežádoucí chování

- Povinná školní docházka
- Zákaz dětské práce
- Zákaz prodeje a podávání alkoholických nápojů, návykových látek, anabolik osobám mladším 18 let
- Věkový limit chrání děti před sexuálním nebo sexualizovaným násilím
- Zákaz využívání dětí jako bojovníků ve válečných konfliktech
- Zákaz dětských sňatků
- Zákaz fyzických trestů

Právní rámec?

Expertní rámec?

Hodnotový rámec!

K čemu vede současný systém

- Roztříštěnost a nekonzistence náhledu
 - V rámci jedné rodiny
 - V rámci jednoho pracoviště
 - V rámci různých profesí
- Nahodilé intervence bez dlouhodobé strategie a možnosti sledování
- Přehlížení obtíží dětí (chronické formy ohrožení)
- Vyhoření pracovníků
- Nedůvěra ve změnu chování klientů

Nedůvěra ve změnu klientů

- Stejně nejde nic změnit, žijí takto už generace
- Žádnou změnu nechtějí, takto jim to vyhovuje
- Mnohdy vůbec nechápou, co po nich chceme a proč by něco měli měnit
- Něco nového se možná zvládnou naučit, ale my potřebujeme změnu postojů a životních hodnot
- Vždy něco začnou, ale nikdy to nedotáhnou do konce – nemají vůli ani motivaci

Nepřipomíná vám to něco? Někoho?

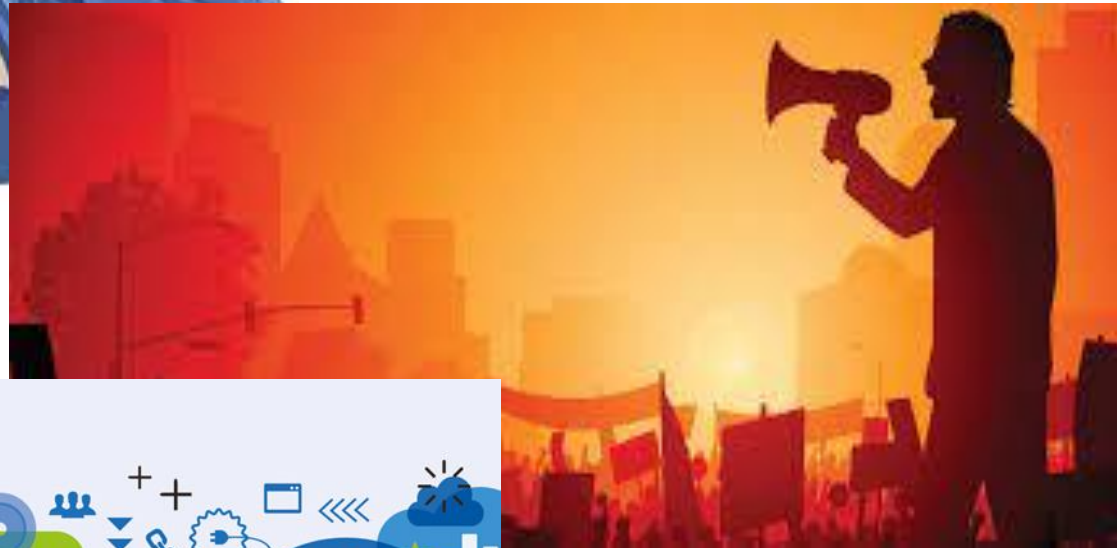
- Stejně nejde nic změnit, žijí takto už generace
- Žádnou změnu nechtějí, takto jim to vyhovuje
- Mnohdy vůbec nechápou, co po nich chceme a proč by něco měli měnit
- Něco nového se možná zvládnou naučit, ale my potřebujeme změnu postojů a životních hodnot
- Občas něco začnou měnit, ale nikdy to nedotáhnou do konce – nemají vůli ani motivaci

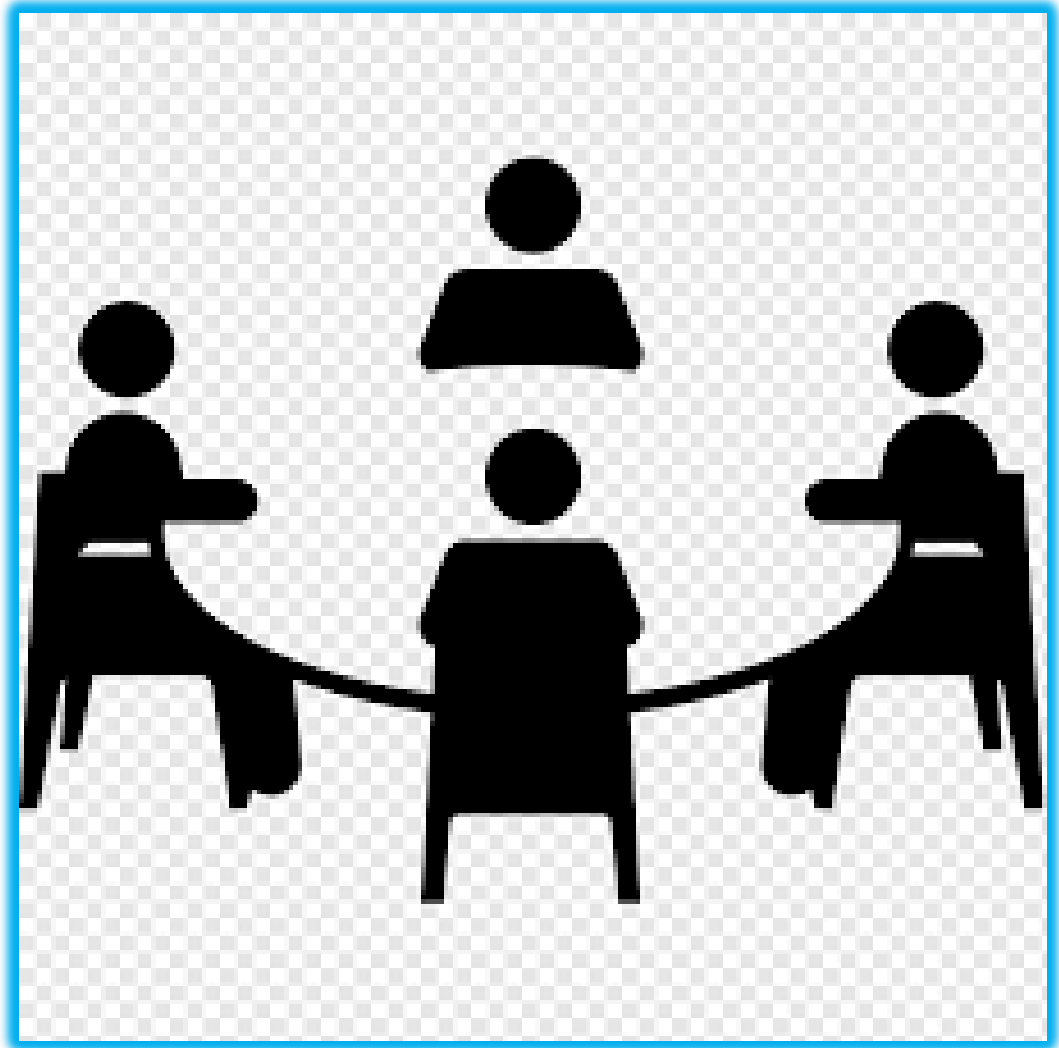
Stejně argumenty používáme, pokud chce někdo měnit systém ochrany dětí...

Jak můžeme vytvářet expertní a hodnotový rámec

Prostřednictvím interdisciplinární spolupráce

A co vám může nabídnout sociální práce?

Prostor pro vaše otázky

Děkuji za pozornost

Mgr. Terezie Pemová, NIDAR, z.s.

E-mail: info@nidar.cz